

NARODNI LIST

Glasilo narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrť leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 16 vinarjev ena petiť vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Glavni zbor narodne stranke bo letos dne 8. novembra. Somišljeniki! Okrajni odbori! Opozarjamo že danes na to in prosimo, da delate priprave! Velike važnosti bo letošnji glavni zbor posebno zaradi bližajočih se deželnozborskih volitev!

Beseda k položaju.

Zadnji tedni so nam prinesli mnogo skrbi in razburjenja, pa tudi mnogo navdušenja za slovensko stvar. Brez pomena bi bilo govoriti preveč podrobno, kdo je začel, kdo je to in ono storil. Gotovo je in ostane le eno. Nemška politika je sklenila streti vso slovensko moč v spodnještajerskih mestih in trgih. Računali so na svojo moč, ki tiči v nemškem uradništvu in trgovstvu. Če bi bili Slovenci s svojim surovim in nasilnim postopanjem v Ptuj in Celju preplašili, da bi si javno več ne upali tu nastopati, bi bilo za Nemce mnogo pridobljeno. Toda sreča je hotela, da so se nemški načrti vsaj deloma izjalovili. Razdražili so Nemci ne le Štajerce, ampak tudi — Kranjce in ti so nastopili za slovensko stvar tako mogočno, kakor si niti Nemci niti štajerski Slovenci nismo mogli sanjati. Obenem so nemški politiki prezrli, da se je na Spodnjem Štajerskem v zadnjih dveh letih mnogo izpremenilo. Politična izobrazba ljudstva se je vsled ogromnega tozadevnega dela obeh političnih strank, narodne stranke in kmečke zveze, mogočno povzdignila. S svojo nasilnostjo so nemški politiki štajerske in kranjske Slovence obeh strank toliko zbližali, da složno odbija ves slovenski narod — nemški napad. Kar nam daje npanje na uspeh, je dejstvo, da smo Slovenci danes organizirani po strankah do najzadnje gorske vasi in da je mogoče delovati trajno po enotnem načrtu za našo obrambo. Gibanje za neodvisnost Slovencev na gospodarskem polju pa ne sme biti le prihodnje tedne na dnevnem redu, vse to mora ostati trajno v programu naših političnih organizacij. Ne prenegliti, trezno premisliti, vstrajno delati! S tem dosežemo okrepitev slovenskega življa, s tem bomo pa vzdramili tudi Nemce iz njihovih sanj. Mi Nemcem nismo sovražni, naj napredujejo iz lastne moči, naj pa ne sanjajo o ponemčenju naših dežel. Zadnje tedne se je nemški most od Balta do Adrije nekoliko omajal. Stebri na Štajerskem in Kranjskem so se nekoliko vzrhljali. Toda gorje Slovincem, če bi samo trenutno vskipeli in zavrnili nemško nasilje. Zadnje nedeljo so Nemci pri zborovanju „Südmarke“ na Dunaju sklenili nabirati nova sredstva za gradnjo nemškega mosta čez slovenske dežele do Adrije.

V zvezi z dogodki zadnjih tednov se seveda prerašeta vprašanje, kako bode sedajni narodni položaj vplival na strankarske razmere med štajerskimi Slovenci. Nekterniki se izražajo, da bi bilo najboljšje vse politične organizacije razpustiti in se povrniti v stare čase sloge in neorganizovanega dela s pomočjo narodnih fraz. Drugi uvidijo, da je tako naziranje otročje, vendar pa mislijo, da bi se dal doseči vsaj s priznanjem svobode strank kak dogovor zlasti za prihodnje volitve v deželni zbor, ki se utegnejo razpisati v malo mesecih. Izdati moramo našim somišljenikom, da smo se z velikim samozatajevanjem podali to-

zadevno v dogovore z drugimi političnimi činitelji. Prepričani smo tudi, da bi bil pošten dogovor v ti zadevi narodnemu razvoju štajerskih Slovencev koristen. Kmalu se bode tudi izkazalo, ali imajo vsi merodajni krogi dovolj dobre volje. Gotovo je, da pri nas politične stranke obstojajo. Kakor je videti, vlada na obeh straneh spoznanje, da do popolne zmage ene stranke nad drugo v doglednem času ne pride. Zato je že z ozirom na položaj v deželnem zboru slovenski stvari le vstreženo, če zastopstvo tamkaj prevzamejo vse politične struje, seveda le na podlagi poštenega dogovora. Na dan glavnega zbora narodne stranke, 8. novembra zavzamemo mi svoje končno stališče v tem vprašanju.

Zavednim Slovincem!

Že v eni zadnjih številčk Narodnega Lista smo imenoma navedli nekatere gostilne, ki jih Nemci v že večkrat omenjenem „Seznamu nemških in nemčurskih gostiln“ (Deutsche und deutschfreundliche Gaststätten in Südkärnten, Untersteiermark, Krain etc) vsem Nemcem in vsem nemškim potnikom toplj priporočajo, „da bi se na ta način nemške in Nemcem prijazne gostilničarje po zaslugi podpiralo...“ Zadnjič smo navedli gostilničarje mest in trgov z okolico, danes pa priobčimo imena še vseh ostalih, za katere se Nemci v tem seznamu tako zavzemajo. Evo jih!

Kamnica pri Mariboru: Asinger Zur schönen Aussicht. Bistrica: Zink. Pekel: Machoritsch, Baumann. Kumen: Maria i. d. Wüste, Eichoizer. Lembah: Lipar Zum Jägerwirt. Mučno: Schikar. Gornja Sv. Kungota: Mayer. Gornja Polskava: Hermann. Radvanje: Laufer. Plač: Menhard. Poljčane: Hartner, Grundner. Pragersko: Kolodvorska restavracija Tröster. Na Ranci: Hoinigg, Hötzl. Rožpoh: Wodenig. Razvanje: Pukl, Trinko. Rdeči Breg: Grögl. Slivnica: Wregg. Slemen: Feldbacher. Št. Ilj: Südmarkhof. Št. Juri ob Pesnici: Kammerer. Sv. Marjeta: Jäger. Stihovec: Pollak. Trestenica: Wiesthaler. Hoče: Stanitz. Spodnja Polskava: Grosser. Dolnje Radvanje: Fajdiger, Pschunder. Selnica: Doppler.

Sv. Andrej v Leskovcu: Cafula, Strasschil, Windisch prej Blodnik. Sv. Barbara v Halozah: Blas. Tomajna: Gomilschek. Orešje pri Ptuj: Waldschenke. Zavrč: Wesounig. Stoperce: Kopsche. Sv. Urban pri Ptuj: Marinitsch. Sv. Vid: Gernat, Schostersisch. Vurberk: Golob. Oplotnica: Kunej, Kriechbaum, Kos. Sv. Duh: Walland. Zreče pri Konjicah: Mathien in Prasker.

Ribnica na Pohorju: Petrün, Ptatschnigg (!) (die Wirtin eine deutsche Kärntnerin!) Tomasi, Loppert. Vuhred: Widmoser. Arlica: Grögl. Hudi kot p. Ribnici: Streicher. Janžev vrh: Seuscheg, Sollero. Brezno: Grögl, Sonns (altbewährtes deutsch. Haus!), Kalischnigg. Sv. Ožbald ob Dravi: Dittinger. Marenberg: Lukas, Brudermann, Germuth, Zmork. Muta: Dobnig, Stegmüller, Leitinger, Draxler, Auer, Barth. Kaplja: Richter.

Spodnja Hudinja pri Celju: Wobner p. d. Erjauz. Pečovnik: Franzl. Vojnik: Pötscher, Ratej. Teharje: Schocher. Štore: Lokoschek, Franzl, Hermann. Mozirje: Austria. Rečica: Kop (!). Ljubno: Podpetschan (!), Fludernig (!). Solčava: Herle (!). Polzela:

Zum Hirschen. Velenje: Hotel Post, Hotel Rack. Šalek: Skasa. Meža ob Dravi: Goll. Mislinja: Jaklin.

Žetale: Peterffy. Sv. Florjan ob Boču: Stefanziosa.

Dobrna: Kurhaus, Hotel Styria. Laško: Henke, Drolz, Bast, Fatta, Weber, Kurhaus. Rogatec: Post, Krone, Holzinger, Krisper, Kreuziger, Suppanz, Kolodvorska restavracija. Rogaska Slatina: Hotel Erzherzog Johann, Ogri-seg, kolodvorska restavracija. Topolšica: Bade-restauration.

Prepričani smo, da je marsikateri tu imenovanih brez vednosti in proti volji imenovan v tem seznamu (Blas, Sv. Barbara, Streicher, Hudi kot; Podpečan, Fludernik, Ljubno; Herle, Solčava; Drolc, Laški trg itd. Želimo, da ti to popravijo, to se pravi, da zahtevajo črtanje svojih imen iz tega seznamka.)

Zavedni Slovenci, Vi se pa držite gesla:
Svoji k svojim!

Iz političnega sveta.

Iz štajerskega deželnega zbora. V seji dne 7. t. m. je dr. Hrašovec v imenu finančnega odseka poročal o predlogu, naj se štejejo sekundarnim zdravnikom v službeno dobo tudi tista leta, ki jih prebijejo na javnih bolnišnicah izven Gradca. Predlog se je sprejel. — Seja 8. t. m.: Stiger in tovariši vložijo predlog za znižanje cen soli za živino za 50% v krajih, ki so udeleženi na podporni akciji. — Seja 13. okt. Posl. dr. Jurtela in Ploj sta predlagala dovoljenje podpor vsled ujme prizadejim kmetovalcem. Deželni zbor je odobril načrt, s katerim se uvede določbe glede zdravilišč v Rog. Slatini in na Dobrni. — Seja 14. t. m. Potrdi se izvolitev Al. Terglava dež. poslancem. Za vinogradnike v ljutomerskih gorica-h se je v tej seji potegnil agrarni poslanec Brandl. Stavil je na deželni odbor vprašanje, ali mu je znano, da so v ljutomerskih gorica-h cele trume židovskih agentov, ki ponujajo kmetom po 8 vin. za liter mošta. Kmetje jim ga vsled pomanjkanja sodov dajejo. Zveza kmetijskih zadrug naj bi v tem oziru nekaj ukrenila.

Volilna reforma v češkem deželnem zboru. Vlada je predložila načrt volilne reforme za češki deželni zbor; načrt obsega bistveno sledeče: 1) iz kurije veleposestva se voli 70 poslancev (16 iz fidejkomisaričnega). Virilistov bo odslej 8 (doslej 6). Iz mest in trgov se voli 94 poslancev (55 čeških in 39 nemških). Iz kmečkih občin bo 84 poslancev (31 nemških in 53 čeških). Iz splošne kurije bo 43 poslancev (25 čeških in 19 nemških). Novo volilno skupino bo poleg splošne kurije tvorila tudi skupina deželnega kulturnega sveta, ki bo poslal v dež. zbor 16 poslancev (10 čeških in 6 nemških). Trgovske zbornice bodo imele 15 poslancev (8 čeških in 7 nemških). Volilni okraji bodo narodnostno oddeljeni. — Vidi se, kako očetovsko skrbi vlada za Nemce na Češkem pri volilni reformi. Na Štajerskem pa še ni prsta ganila za odpravo krutih krivic nad Slovenci pri volilni postavi!

Odstop ministra. Ogrski minister grof Andraš je odstopil, ker cesar ni hotel dati pred-sankcije njegovemu načrtu volilne reforme za ogrski državni zbor, sloneče na podlagi pluralitete. (O načrtu smo poročali v zadnji številki.)

Delegacije. Avstrijska delegacija se je sešla dne 8. t. m. V prestolnem govoru je cesar posebej poudarjal aneksijo Bosne in Hercegovine, obljubljal izvedenje ustave v obeh deželah in kot prvi korak k temu sklicanje deželnega zbora. V seji 9. t. m. je govoril v imenu jugoslovanskih poslancev delegat dr. Šusteršič; on pozdravlja aneksijo, ker se s tem 5 milijonov južnih Slovanov pomnoži za blizu 2 milijona. Želi, da se proti srbskemu prebivalstvu v Bosni nastopa milo, naj se uvede svobodomiselna in demokratična uprava, posebej pa mora zahtevati, da se priklopita Bosna in Hercegovina deželam hrvatske krone, nikdar pa Ogrski.

Angleško in Egipt. Iz zanesljive strani se poroča, da namerava Angleška v najkrajšem času proglasiti priklonjenje Egipta k britiški državi. — Obenem pa namerava dati otok Ciper nazaj Turčiji.

Boji na Češkem. V deželnem zboru češkem in po celi deželi divja hud boj med Čehi in Nemci. Slednji smatrajo zdajni trenutek, ko s podesetorjenimi silami na vseh straneh udarjajo na Slované, ugodnim, da tudi na Češkem kolikor mogoče uspehov dosežejo. Ker jim pa žilavi Čehi vse račune prekrizajo, zato so zdaj začeli Nemci s tem, da nočejo več odrajtovati deželnih doklad k davkom. Pa tudi to orožje se bo skrhalo.

Novi bosansko-hercegovski deželni zbor se snide, kakor se poroča, dne 2. decembra.

Dogodki na Balkanu.

Budimpešta, 9. okt. Avstrija je za vsak slučaj pripravila svoje podonavsko vojno brodovje, ki v slučaju potrebe takoj odpluje proti Belgradu.

Belgrad, 9. okt. V političnih krogih se zahteva v svrhu kompenzacije (oškodovanja) za Bosno in Hercegovino takojšnje zasedenje Novega Pazarja od srbske strani.

Carigrad, 9. okt. V turških visokih krogih se je že v par dneh poleglo navdušenje za vojsko z Bolgarijo. Položaj se premotriva resno.

Carigrad, 9. okt. Po vseh turških mestih so nabiti lepaki, ki pozivajo k bojkotu avstrijskega blaga.

Belgrad, 10. okt. Po celem Srbskem se zbirajo prostovoljci za vojsko proti Avstriji. — Do danes se jih je zbralo že okoli 15.000. Tudi srbski vstaši iz Macedonije prihajajo.

Pariz, 10. okt. Zaradi dogodkov na Balkanu se skliče v najkrajšem času kongres vseh evropskih velesil in sicer v Bruselj. Baje se Avstrija kongresa ne udeleži.

Belgrad, 10. okt. Nemško časopisje prinaša najnesramnejše vesti o Srbih, o srbskem kralju in prestolonasledniku. Seveda je to izmišljeno in zlagano.

Sarajevo, 10. okt. Bosanska armada bo nosila odslej naslov cesarska in kraljeva.

Atene, 10. okt. Grška vlada je proglasila priklonjenje otoka Krete h grški državi. Prebivalstvo na Kreti je to z velikim navdušenjem pozdravilo.

Bukarešt, 14. okt. Rumunija je priznala neodvisnost Bolgarske.

London, 14. okt. Državni tajnik Edvard Grey je v zbornici izjavil, da Srbija in Črna Gora dobita kompenzacijo (nadomestilo) za Bosno in Hercegovino.

Zagreb, 14. okt. Hrvatska vlada je izdala naredbo, s katero se listom prepoveduje poročati o kretanju vojaštva.

Carigrad, 14. okt. Po celem Turškem se je začelo veliko gibanje za bojkot avstrijskega blaga. Turki ne nosijo več rdečih fesov, ki so avstrijski izdelek.

Slovenske občine! Po slovenskem Štajerskem napravite povsod samoslovenske napise. — Doli s sramotno dvojezičnostjo!

Štajerske novice.

Politični odsek deželnega zbora se je v seji deželnega zbora dne 9. t. m. končno zedinil na načrt nove volilne postave za Štajersko. Te dni se začne razprava o načrtu v zbornici. Po načrtu pol. odseka bi imel novi dež. zbor 87 poslancev, namreč 3 viriliste in 84 voljenih poslancev.

Od slednjih jih odpade 12 na veleposestvo (kakor doslej!), 6 na trgovske zbornice (kakor doslej!), 28 na meste in trge (doslej 19!), 28 na kmečke občine (doslej 23), in 10 na splošno kurijo (doslej 8). Od teh dobimo Slovenci: 10 mandatov v kmečkih občinah, 1 mandat za slovenske trge, 2 mandata v splošni kuriji. V splošni kuriji volijo le tisti, ki v drugih skupinah nimajo volilne pravice. Volilno pravico ima le tisti, ki je 1 leto stalno bival v eni občini. Ko dobimo načrt v roke, spregovorimo obširneje.

Izzivanje ljudstva ali blamaža c. kr. vlade. V Brežicah so hoteli Slovenci dne 11. t. m. prirediti shod. Shod se je bil izvršil mirno in dostojno, kakor vsi naši shodi. Pa okr. glavarstvo je shod prepovedalo. Samoobsebi umevno vpliva to le razdražljivo na ljudstvo. A zgodila se je še večja lumparija. Brežiško nemštvo je že cel teden trobilo po nemških časopisih na najnesramnejši način o napadih Slovencev na Brežice, kričalo na vlado za pomoč in tako delalo v javnosti mnenje, da so Slovenci res taki barbari. In slavna c. kr. vlada, ki ne sliši nikdar naših zahtev, je takoj bila na uslugo brežiškim nemškutarskim lopovom in je poslala kar 2 kompaniji infanterije iz Gradca in 1 eskadron huzarjev iz Radgone tja dol v Brežice stražiti nemških revčkov in odganjati teh barbarskih Slovencev. Kako nesmrtno se jo vlada blamirala, je razvidno iz dejstva, da se je pač zbralo okoli 600 našega ljudstva (Hrvatov in Slovencev iz Kranjske sploh niso pustili čez savski most!), ki se je po kratkih nagovorih mirno in postojno razšlo. — In nemški židovski šmoki so razočarani gledali, kako da ni prišlo do prelivanja krvi. Brežiška nemškutarija in nje zaščitnica c. kr. vlada pa sta nesmrtno blamirani. Zadovoljen pa je bil krčmar v Narodnem domu, ki je od graških vojakov izkupil lepe svotice!

Iz Brežic. Kdo plača stroške vojaške asistencije v Brežicah? Gotovo tisti, ki so jo zahtevali, to je mestna občina brežiška. Nemškutarji razširjajo med kmečkim ljudstvom vest, da bodo vse te stroške plačale kmečke občine, češ, to so vam napravili brežiški Slovenci. To pa je le grda laž. Tudi leta 1905 o priliki sokolske slavnosti v Brežicah je zahteval mestni občinski zastop brežiški vojaško asistenco in je moral isto tudi sam plačati. Vsakogar, ki bo razširjal to lažljivo vest, se bo sodnijsko zasledovalo.

Grobelno. V nedeljo dne 17. t. m. se vrši ob 3. uri pop. na Grobelnem v gostilni g. Vuče javen shod. Dnevni red: Gospodarska osamosvojitve Slovencev. Okoličani, pridite številno na ta za Vas velevažni shod.

Nedeljski shodi. Minolo nedeljo 11. t. m. so se vršili izvrstno uspeli protestni shodi v Šmartnem pri Slovenjem gradu, v Središču, v Št. Jurju ob j. ž. in v Št. Petru ob Savinji. Ljudstvo slovensko je v vseh teh krajih z veliko ogorčenostjo obsodilo nemška lopovstva v Ptuj, Mariboru in Celju. V Šmartnem se je udeležilo zborovanja do 200 najboljših kmečkih ljudi; dr. Božič je v obširnem govoru razpravljal o zadnjih dogodkih na Slovenskem. Zborovanje se je vršilo po § 2., ker je slavnostni Poiger javno zborovanje prepovedal. Ali se ne zdi oblastvom, da s takimi neumestnimi prepovedmi le še bolj razburjajo duhove? Ali so si svesti odgovornosti, katero s tem prevzamejo nase? Zdi se nam, da ne in da nalašč in namenoma dražijo naše slovensko ljudstvo. — V Središču se je udeležilo shoda do 100 ljudi in sta gg. župan Šinko in urednik Lesničar govorila k predmetu. Sklenilo se je brezobzirno voditi gospodarski boj nasproti Nemštvu v Ormožu in Ptuj. — V Št. Jurju ob j. ž. se je zbralo nad 300 kmetov obeh slovenskih strank. Enodušno so obsodili nemška lopovstva in sklenili tudi tu odločen bojkot nemškim trgovcem in obrtnikom. Predsedovala sta gg. kaplan Žgank in župan Blaž Urleb. Govorili so razni govorniki med njimi posebej gg. dr. Gvidon Sernec iz Celja, Žgank, Žličar, Urleb itd. Prepričani smo, da pri narodni zavednosti šentjurskih Slovencev sklepi shoda ne bodo ostali brezplodni. — V Št. Petru v Sav. dolini se je vršil ob lepi udeležbi shod, na katerem je poleg drugih govornikov nastopil tudi g. dr. Kalan iz Celja in govoril o dogodkih na Slovenskem. Kakor drugod, je tudi tu ljudstvo dalo duška svoji narodni zavesti s trdnim sklepom izvojevati bojkot nasproti nemškim lopovom na celi črti! — Vršil se je shod tudi v bližini Brežic. O njem govorimo na drugem mestu. — Povdarjamo, da so se vsi shodi izvršili mirno in dostojno, da se ni nikjer kalil mir. In zakaj? Zato ker so zborovali razumni in značajni Slo-

venci, v težkih bojih izkušeno ljudstvo, kateremu ni za razgrajanje in razbijanje, ampak za resno gospodarsko delo. V tem znamenju bomo zmagoviti!

Ali je to malenkost? Ker nemško časopisje zna izvrstno lagati, nemški okrajni glavarji pa resnico izvrstno zakrivati, hoče se zdaj na zgoraj dogodka zadnjih tednov tako naslikati, kakor če bi Slovenci v Ljubljani bili največji razbojniki, štajerski Nemci pa pohlevne ovčice. Dr. Tavčar je v Ljubljani, kjer je bilo na vseh nemških in vladnih hišah komaj 8000 K škode, predlagal in je občina sklenila, da poplača vso škodo, če Nemci na Štajerskem Slovencev vso škodo povrnejo. To je bil jako pameten sklep. Škode se je namreč štajerskim Slovencev zgodilo skoro ravno toliko kakor Nemcem v Ljubljani. Posojilnica v Celju sama ima 2005 K in posojilnica v Mariboru 1500 kron škode, drugim Slovencev v Ptuj, Celju in Mariboru je pa tudi prizadjana škoda kakih 4000 kron, če se računi tudi obleka, ki je bila od Nemcev s tinto polita. Torej ni malenkost. Na Kranjskem pa je še opomniti, da nobeden Nemec ni bil tepen, na Štajerskem štejemo na 30 oseb, ki so bile telesno težko in lahko poškodovane. To se mora pomniti. Slovenci, odgovor bodi delo za neodvisnost od Nemcev v gospodarstvu, v uradih, povsod!

Tudi ptujski razbijači so dobili plačilo. Poročali smo, da so v noči od 27. do 28. septembra v Ptuj nemški pobalini razgrajali in 28. sept. zjutraj pobili šipe na nekaterih slovenskih hišah. Zaprli so Franc Juršenagga, Ernst Laurentschi-tscha, Adolf Roma. Obtožen je bil tudi neki Ernst Oettl. Dne 9. t. m. so stali vsi štirje pred okrožno sodnijo v Mariboru obtoženi hudodelstva javnega nasilstva. Ker škoda ni znašala 50 K, so bili obsojeni samo zaradi prestopka zoper varnost imetja po § 468. k. z. in sicer Jurschenagg na 10, Laurentschi-sch na 8 in Rom na 5 dni zapora. Oettl, ki je samo kot tujec opazoval dogodka, je bil oproščen. Samoobsebi umevno je bil dogodek 28. sept. le malenkost nasproti lopovstvom z dne 13. sept. Banditje s tega dne še pa vedno niso v rokah pravice, tudi ne tisti, ki so več slovenskih ljudi težko ranili.

V noči 20. septembra so nemški pobalini med drugim pobili tudi stekleni napis firme J. Matić v Celju. — Dne 11. t. m. je pa hči lastnika te firme pomagala koncertirati v „Deutsches Haus“! — Za zahvalo??

Jasni se. Od dne do dne postaja bolj jasno, kako se je godilo napadanje slovenskih ljudi in hiš v Celju 20. septembra. Vsi pozivi nemških listov, da se o stvari naj molči, nič ne pomagajo. Vse zaušnice nemških obrtnikov nič ne izdajo, pomočniki govorijo resnico, ker morajo, ker bi se sicer imeli zagovarjati zaradi krive prisega. Vse kaže, da se je napad na Narodni dom pripravil v koči mitničarja — Benescha.

Zakaj ste ubijali Nemce? To vprašanje v Celju še zmiraj ni jasno. Baron Lenk je kupil pri Celju neke gozdove in jih je prišel 20. sept. gledat. Baron Lenk je Nemec. Nemci so pa mislili, da je Slovenec in so ga tako pretepli, da je 3 dni ležal v postelji v celjski nemški gostilni. Neki slovenski celjski duhovnik, ki je bil k ranjenemu možu klican, je še tri dni po dogodku videl, da je bil mož hudo ranjen in je imel suknjo vso krvavo. Sovraštvo do Slovencev je bilo torej tako veliko, da je bil odličen nemški gospod krvavo ranjen.

Ali čujete, tolovaji? Graška „Tagespost“ z dne 2. t. m. je v posebnem članku ostro napadla nemške tolovaje, ki so v Ptuj in Celju pobijali Slovence. Pravi med drugim: „Nahajajo se danes na Sp. Štajerskem ljudje, ki hočejo smatrati svoje ponočno navdušenje za izliv „nemškega furorja“. Po ceni furor, ki se izdivja na šipah in napisih.“ „To blazno junaštvo ni čisto nič germansko in nemško.“ „Taki „amokläuferji“ mislijo, da so junaki in vendar so žalibog le pomilovanja vredni blazneži. Ali oni delajo škodo in treba se jih izogibati.“ (No, kaj porečete, Derganci, Stigerji, Ambroschützi in drugi -ici!?) „Avstrijsko nemštvo nima hujših sovražnikov nego so oni, ki se izdajajo za njega najboljše prijatelje. Da bi se s populničnimi kravali in pretepi rešilo avstrijsko nemštvo pogina, to more misliti le kak norec.“ „Saj je vendar naravnost bedasto, če se pocestni pretepi razlagajo tako, da „se je nemška pest energično spomnila svoje krvi“, če se po razbitju nekaj šip visokoteče izjavlja, „da se je celi nemški narod podvrnil mogočnemu voditelju — nemškemu furorju.“ „Vse to se mora imenovati

ne izliv nemškega furorja, ampak kot brezdvomni izliv furorja, ki mu je ime — furor idioticus! — Lepa pridiga! Ambroschütz in Stiger sta se gotovo pobožno prekrizala!

„Nož in kol“, to je baje orožje naših slovenskih fantov, pravijo nemške cunje. Pogledite vendar v deželo okoli Gradca in na graško sodnijo, koliko zadev „z nožem in kolom“ se tam zgodi in obravnava. In vaši tollovaji v Ptuj, Mariboru in Celju — Kaj je pa bilo njihovo orožje? Nož, bikovka, kamen!

Slovenjebistriški Nemci so bili dne 27. sept. v strašnem strahu. Sokoli iz Ptuja in Celja so hoteli — napasti Slov. Bistrico. Seveda so si takoj oskrbeli orožništvo in tudi vojaštvo so imeli konsignirano. Revčeki! Koliko jih je neki zbolelo od strahu!?

Ptujski okrajni glavar Weiss pl. Schleussenburg je velik junak. Ko je nemška fakinaža pobijala Slovence do krvavega, je dejal: „ne morem nič storiti“. Zdaj pa, ko se Slovenci hočejo razgovoriti o zadnjih dogodkih po Slovenskem, je dejal: „wir können schon was machen“ — in je šel in prepovedal shod v Ormožu, češ da „danes razmere niso času primerne“ (??) za vršitev shoda. — V Ptuj pa je dne 13. sept. v uradni obleki hodil z Ornigom po ulicah. Zakaj pa v uradni obleki, če ni mogel nič storiti za Slovence?? Ali se mu ne zdi, da je na ta način le vzbujal sum, da je mirno trpel tollovajstva nemške fakinaže in da ni hotel nič storiti? Vsekakor mož sijajno kaže svoje nesposobnosti za tako odgovorno mesto!

Za narodni sklad je nabral v veseli družbi pri g. nadučitelju Koštniku v Dramljah g. Miloš Jarnovič K 7. — Hvala!

Čevljar Obu. — Poroča se nam iz verjeten strani, da je bil oni čevljar Obu, ki je bil 20. sept. v Celju na kapucinskem mostu ranjen in ki se je drugega dne v Velenju obesil, izkopen in od sodnih zdravnikov pregledan. Dognalo se je, da je dobil Obu v Celju res telesno poškodbo na glavi, ki je pa smatrati za lahko poškodbo, ki ni povzročila stresenja možganov in torej ni vzrok smrti. To objavljamo naši javnosti v vednost. Povdarjamo pa, da se nam ne zdi prav, da se k obdukciji ni povabil domači okrožni zdravnik g. dr. Podlesnik.

Višji gozdarski izpit je napravil g. Fr. Pirkmaier, štajerski Slovenec, gozdarski pristav grofa Eltza v Vukovaru.

Posestnik Vebarič v Vučji vasi je pri stresanju sadja padel tako nesrečno z jablani, da si je zlomil hrbtenico ter močno poškodoval hrbtne mozeg. Zastonj je iskal pri zdravnikih pomoči. Ker ne more gibati z udi in tudi drobni zdrav, se dvomi o ozdravljenju.

Nizkotno maščevanje. Družba ponočnih čuvajev v Celju je na pritisk celjskih Nemcev odpustila 2 čuvaja, med temi Halerja, ker sta vestno vršila svojo dolžnost v noči 20. sept. Kakor čujemo, je vzela Halerja trška občira v Žalcu v svojo službo!

Trgovec Petschuch v Gaberju ima v svoji trgovini nabiralnik za nemški šulferajn.

Iz Št. Petra v Sav. dol. se nam piše, da ima tam kovač Artnak samonemški napis: Hufschmied. Ali ga morda Lenko sam redi?

Iz Siovenjega grbdca. Naš trgovec Reiterer je tudi poslal svoje ljudi dne 20. sept. v Celje pretepat Slovence. Tudi se je izrazil, da se Slovenca lahko tepe ter pri vratih ven vrže, pa bo prišel vseeno pri drugih spet notri. Zdaj so pa rekli kmetje slovenjegraškega okraja, da jih Reiterer ne bo več ven metal, ker jih v bodoče k njemu sploh več ne bo. Čast jim!!

Naš hmelj. Pri razsojevanju o dobroti razstavljenega hmelja, ki se je vršilo v Berlinu dne 13. t. m. po nasadnih okoliših, so prejeli v našem hmeljskem okolišu (Južnoštajerska — Savinska dolina): prvo odlikovanje gospa Fani Kukec v Žalcu, drugo odlikovanje Josip Širca, Fran Roblek v Žalcu, tretje odlikovanje Karl Janič v Žalcu, Vinc Janič v Celju in Franc Oset na Vranskem. — V medsebojnem tokmovanju vseh razstavljenih hmeljev prisodilo je razsodišče hmelju žateckemu 56½, južnoštajerskemu 54, moravskemu 51, iz Auša 51, iz Dovbe 48, iz Polepa 45, gornjeavstrijskemu 38, potem nemške države 60, ruske 43 in belgijske 37 bonifacijskih pik. — **Potemtakem je priznано južnoštajerskamu (Savinska dolina) hmelju drugo mesto v tuzemstvu in tretje mesto v Evropi.**

Gospa Globočnik v Žalcu pravi, da ji je vse eno, ali Slovenec ali Nemec. Da ji vsaj za Slo-

vence ni mar, je dokazala s tem, ko je na vprašanje kmetice, kaj pomenijo razobešene črne zastave, odgovorila vpricho drugih sledeče: V Ljubljani so ustrelili dva slovenska buteljna, zdaj pa delajo takšne neumnosti! — Kdor ni z nami, je proti nam! Gotovljani so že deloma ustavili obiske v njeni trgovini.

Deželni zbor. Sprememba volilnega reda za deželni zbor je skoro gotova stvar. Slovenci bodo imeli v prihodnjem štajerskem deželnem zboru 13 poslancev izmed 85. Trgi Gornjigrad, Ljubno, Mozirje, Braslovče, Žalec, Št. Jur ob j. ž., Rajhenburg, Vransko, Šmarje, Kozje, Veržej, Središče in Studenci pri Mariboru volijo skupno 1 poslanca. Kmečke občine sodnih okrajev Maribor, Št. Lenart, Gornja Radgona in Ljutomer volijo skupaj 2 poslanca, sodna okraja Ptuj in Ormož dobita skupno 2 poslanca, sodni okraji Celje, Laški trg Vransko in Gornjigrad dobe skupno 2 poslanca, okraja Slovenska Bistrica in Konjice dobita 1 poslanca, okraja Šmarje in Rogatec 1 poslanca, okraji Kozje, Sevnica in Brežice 1 poslanca in okraji Šoštanj, Slovenji gradec in Marenberk 1 poslanca. V splošni kuriji volijo okraji Maribor, Št. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer, Ormož, Ptuj, Rogatec, Slovenska Bistrica in Konjice 1 poslanca in okraji Brežice, Sevnica, Laško, Šmarje, Kozje, Celje, Vransko, Gornjigrad, Šoštanj, Slovenji gradec, Marenberk tudi 1 poslanca. Ta nameravana sprememba volilnega reda starih krivic v prid Slovincem — ne odpravlja.

Celjski nemški trgovec Koss pošilja potovalca po Savinski dolini. Slovenski trgovci po Kranjskem in Goriškem mečejo potnike nemških tvrdk čez prag. Kaj pa v Savinski dolini?

Celjski nemški tollovaji pred sodnijo nimajo več tiste korajže, kakor so jo imeli dne 20. septembra pod zaščito mestne policije. Pri sodnji namreč vse prav junaško taje. Naše priče, ki so bile pozvane k sodnji, nam tudi pripovedujejo, da se pri preiskovanju jako čudno postopa. Nemški obtoženci kar pred preiskovalnim sodnikom kričijo in vpijejo na naše priče in hočejo na ta način nanje vplivati. Posebno drzno so se v tem oziru pred nekaj dnevi nasproti neki naši priči obnašali Riha, Hren in drugi. Ali so oni preiskovalni sodniki ali je pa dr. Račič? To bi radi vedeli!

Iz sodne službe. Državnega pravdnika namestnik dr. Bosček je imenovan deželnosodnim svetnikom k deželnemu sodišču v Ljubljano. Slovenski časopisi v Ljubljani poročajo, da se je s tem imenovanjem zopet storila očitno kruta krivica dvema slovenskima sodnima uradnikoma in odločno obsoja o imenovanje dr. Boscheka kot Nemca na imenovano mesto.

Slovenski pivopivci so začeli odločno odklanjati pivo iz nemških pivovarn Kosler, Götz, Reininghaus in Puntigam in zahtevajo povsod bodisi delniško bodisi Auerjevo pivo. — Slovenski krčmarji potemtakem vedo, kaj imajo storiti!

Nenavadna jesen. G. Janko Karba učitelj v Ljutomeru nam je poslal sveže zrele rdeče jagode, nahrane v Babičah pri Ljutomeru. — Včeraj nam je poslal lep šopek deloma zrelih, deloma še cvetočih rdečih jagod g. Adolf Rode, strojevodja v zvezni tiskarni; nabrala jih je njegova sosedja v Zgornji Hudinji v gozdu. Prisrčno zahvalo!

Odkritje spominske plošče pok. Strmšeku. Oklic za prispevke za spominsko ploščo pokojnemu Strmšeku je našel prijazen odmev, in tako je pripravljalnemu odboru mogoče vršiti prijetno dolžnost ter vabiti vse častilce Strmškovega spomina, njegove tovariše gg. učitelje kakor tudi drugo p. n. občinstvo k odkritju spominske plošče v Sv. Petru na Medvedjem selu, ki se vrši v nedeljo dne 25. okt. 1908. ob 10. uri dopoldne. — Železniška zveza do Mestinja je od vseh strani zelo ugodna. Zaradi obeda naj se blagovo vsak udeleženec gotovo zglasti pri g. Korbarju, nadučitelju pri Sv. Petra pri Medv. selu, p. Pristova. Za nezglašence se za obed ne garantira.

Pripravljalni odbor.

Protestni shod v Brežicah se ni vršil — kot se je netočno poročalo — pač pa je navzoči g. okrajni glavar izjemoma dovolil, da se sme v kratkem nagovoru na ljudstvo pomirjevalno uplovati in mu pojasniti položaj v Brežicah, kar se je tudi zgodilo. — Poročila nemških listov so tendenciozno zavita. Celo kričanje nima drugega namena, nego nemškemu društvu izžeti par tisoč kronic za „zatirano“ brežiško nemštvo.

Hrastniške Slovence ter one iz Praprotnega, Pleskega, Brnice, Dola, iz Čee in vse druge opo-

zarjamo na narodno trgovino g. Meketa v Hrastniku, kjer je za naprej dobiti tudi najraznovrstnejše železno blago po najnižji ceni. Slovenec podpiraj Slovence!

V Trbovljah je neki uzmovič dne 6. t. m. iz provizoričnega stanovanja pismonoše na kolo dvoru ukradel 6114 K 90 vin. poštnega denarja. Tat je odprl sobo s posebnim ključem med tem, ko je bil pismonoša na peronu pri vlaknu. Tatu zasledujejo.

Shod na Polzeli se vrši dne 18. t. m. ob 3. uri pop. pri g. A. Cimpermanu. Slovenci brez razlike političnega mišljenja, pridite mnogobrojno!

Po Kranjskem in Goriškem mečejo slovenski trgovci potnike nemških tvrdk skozi vrata. — Kako pa na slov. Štajerskem?

Slovenci! Najuspešnejše orožje proti narodnim nasprotnikom je poleg gospodarskega boja dobro časopisje. Velikanskega pomena bo za naš napredek ustanovitev slovenskega dnevnika na Štajerskem. Pošiljajte izjave za naročbo pod geslom: „maščevanje za Ptuj!“ Pošiljajte pa tudi pristopnice za narodno založbo. — Narodnjaki, na stražo!

Ta ljuba nemška špraha! Nek nemški celjski obrtnik je poslal račun: aine fastl auzflicken und hapt rat barmobn und podn umznaiden. — Taka je nemščina tistih ljudi, ki pomagajo napadati in pretepati Slovence.

Iz Mozirja. Poroča se nam, da vodja ekspoziture g. dr. Lubec ni prepovedal govornikom na tamošnjem shodu dne 4. t. m. govoriti o ljubljanskih dogodkih, kaker smo to zadnjič pomotoma poročali, ampak da je sklicatelje shoda samo opozoril, naj se ne govori o vojaški oblasti. To tem rajši resnici na ljubo popravimo, ker vidimo, da je g. dr. Lubec objektivni in pravičen nasproti Slovincem.

Ljubosumnost. 38letna žena 50letnega kavararja Ignaca Göllesa v Gradcu si je včasih privoščila tudi kakega drugega moškega kot ljubimca. Mož, ki je imel ženo jako rad, je to dolgo mirno prenašal, minoli petek zvečer, ko je prišel domov, je pa hotel, da stori konec nesrečnemu življenju, njo in sebe ustreliti. Oba ležita teško ranjena v bolnišnici.

Iz Ribnice na Pohorju se nam še poroča, da so prišli predzadnjo nedeljo o priliki shoda tamkaj tudi nekateri kmetje in fantje iz Janževega vrha, ki se — dasi ne znajo besede nemški — čutijo Nemce in so si zataknili hrastovo listje na suknje. Ko bi ti slepci videli, kako se jim Nemci, katerim delajo tiako, za hrbtom posmehujejo! Jih bo že še izučilo!

Drugo dekliško meščansko šolo, kajpada nemško, hočejo v Mariboru. Tozadevni predlog je v deželni zbornici stavil znani Wastian.

Ustrelil se je na Dunaju v Pratru A. Butta, sin stavbnega svetnika v Celju. Nadebna celjska nemška mladina!

Tovarno za cementne izdelke ustanovijo v Ratzneiu pri Arnužu mariborski kapitalisti dr. Rudolf Franc in Jožef Franc ter Scherbaum in Nenis.

Iz Rogatca. V zadnjem času so postali tudi naši nemškutarji nekako razburjeni. Ni čuda, krvavi članki „Vahtarice“ in „Marburger Ztg.“, opisi raznih „slovenskih grozodejstev“ v „Tagespost“ in drugih nemških listih so vplivali na njih razredene možgane ter spravili te pomilovanja vredne nemške junake iz duševnega ravnotežja. No, vkljub silnim množinam piva in vina, s katerim podžigajo svoje junaštvo, se ti možakarji niso mogli niti tako visoko povspeti, da bi si izmislili vsaj kak bojni načrt Slovencev na njih nemško trdnjavo, ampak bedasto prežvekajo neslanosti celjskih in ptujskih nemškutarjev o „prihodu sokolskih trum“ i. t. d. Ne, duhovitosti, iznajdljivosti ali celo originalnosti se tem revčkom v resnici ne more očitati! Pa še nekaj jih boli in peče. Opazujejo že, da se je tudi v Rogatcu začelo daniti. Minuli so časi, ko so rogaški „Nemci“ tako nemoteno gospodarili v okraju. Nikdo se ni brigal za pravice, katere ima po zakonu tudi slovenski narod pri vseh uradih. A tudi ljudstvo rogaškega okraja se začinja zavedati svojih pravic, ki so bile do sedaj samo na papirju. Kamor koli prideš, povsod — nemško, bodisi da prideš na sodnijo, ali na davkarijo ali na pošto, povsod najdeš kakega uradnika, ki ni popolnoma zmožen slovenščine. Zakaj se ne nadomestijo samonemški napisi na sodnji in na pošti z dvojezičnimi? Na pošti so sploh vse tiskovine samonemške, tako je tudi s poštnim pečatom. Kaj pravi k temu poštar. Ali prebivajo mogoče v rogaškem okraju, ki leži

ob hrvatski meji, sami Nemci? Pristne rogaške Nemce lahko prešteješ na prstih ene roke, drugi bi pa radi pozabili, da jih je rodila slovenska ali hrvatska mati. In tem na ljubo naj bi Slovenci prenašali to nemškutarjenje? — Ako prideš v trg in se ozreš na šole, zapaziš na zidu ne samo napis „Volksschule“, ampak tudi „Südmark Volksbücherei“ v nemških barvah. Poudarjamo pa, da ne podpira mogoče „Südmarka“ učiteljev te šole, ampak dežela s slovenskim denarjem. Rogaškim „Nemcem“ je ta šola „Mädchen für alles“. Notri najdeš občinsko pisarno in požarno brambo, kadar zavriska kak kmečki fant, če se ga je nasrkal, da se sliši po trgu, vtakne ga redar hitro v kajho, ki je seveda tudi pod šolsko streho. Tudi oskrbovališče za potnike imajo v šolskem poslopiju. Opomniti je treba, da služi isti vhod potnikom in šolski mladini! Kaj porečeta k temu okrajni šolski svet in namestnija? Koliko takih grehov še vemo! Toda za sedaj naj to zadostuje in ako se ne bodo razmere zboljšale, povemo Vam še lahko dosti hujših stvari, da bode vedelo slovensko ljudstvo, kako se gospodari v Rogatcu. Povemo Vam lahko par takih, da se bode začel svitati v Vaših glavah, kakor da bi posvetila v nje vaša — draga električna!

Društvo za otroško varstvo in oskrbo za ptujski okraj. Dne 1. t. m. se je tudi za ptujski okraj ustanovilo „Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v kmetijskih občinah okraja Ptuj“ ter ima svoj sedež v Ptuj. V društveni odbor so izvoljeni za dobo treh let: g. Zupančič Karel, veleposestnik v Ptuj, predsednikom; g. dr. Glas Franc, c. k. deželni svetnik v Ptuj, preds. namestnikom; g. Kaukler Ivan, nadučitelj v Ptujski okolici, zapisnikarjem; gđ. Milčinski Angela, učiteljica v Hajdini, za zap. namestnico; g. dr. Stuhec Bela, zdravnik v Ptuj, blagajnikom; č. g. o. Svet Alfonz, župnik pri Sv. Vidu, blag. namestnikom; g. Rober Karel, posestnik v Majšperku, odbornikom. Za namestnika sta izvoljena gg. Vauhnik Mihael, nadučitelj pri Sv. Marku in Horvat Jakob, posestnik v Mosteh. Odbor razpošlje že prihodnje dni poziv k pristopu, izvleček iz pravil in nabiralne pole vsem vlč. župnim uradom, cenj. krajnim šolskim svetom, šolskim vodstvom in občinskim uradom ptujskega okraja, nadeja se obilne in krepke podpore, da bode mogel vsestransko določeni človekoljubni namen vršiti. Pripomni se, da tega društva ni zamenjati pri pošiljateljstvih z enakim društvom za mesto Ptuj.

Tečaj za učenje slovenščine otvori z dovoljenjem dež. šol. sveta vadni učitelj Herbst v Mariboru. „Marburgerca“ poziva nemške bratce, naj se pridno učijo slovenščine, češ da je znanje tega jezika nujno potrebno za vsakega Nemca, ki hoče zasesti kako javno mesto na južnem Štajerskem ali Koroškem. Tako hočejo torej izpodrivati naš uradniški naraščaj. Na drugi strani pa ti ljubi Germani tožijo o „poslovenjenju“ uradov. In Slovence, ki si upajo v Celju, Mariboru in Ptuj slovenski govoriti, pa napadajo, pretepajo in ranijo ti lopovi! O, kruh na Slovenskem jim diši, tudi slovenski jezik jim prav pride, če se gre za njihovo korist!

Nemški listi hvalijo ljubljanskega škofa, ki je izdal pastirski list, v katerem obsoja pobijanje nemških hiš v Ljubljani in imenuje to početje — smrtni greh. — Zdaj pričakujemo samo, da bo tudi mariborski škof izdal pastirski list, v katerem bo obsodil pobijanje slovenskih hiš na Štajerskem in radovedni smo, ali bodo tudi njega nemški listi pohvalili.

Za razrušeno nemško šolo v Ljubljani so pobirali golobradi pobiči Schulvereina in Südmarke, ki so komaj izlezli iz šolskih klopj, na graškem jesenskem sejmu. Na večih voglih so stali ti stebri nemštva s svojimi nabiralniki ter se prav dobro zabavali, ko so te „barbarske“ Slovence črnil in pretirali izgrede v Ljubljani. Videlo se jim je na obrazih, da jim je bil opravek le za kratek čas, ker zavijali so svoje ustnice vedno le na smeh, ne pa kot resno narodno delo, kar seveda tudi ni moglo biti, kajti vsak klic iz njihovega navdušenega srca je bilo obrekovanje in laž. Na šulferajnski šoli v Šiški pri Ljubljani je bilo pobitih šip le za 25 kron. v Gradcu se je pa trebilo med občinstvo: „für die von den Slovenen zerstörte deutsche Schule in Laibach“ („za od Slovencev razrušeno nemško šolo v Ljubljani“). Seveda je bil o tem „barbarstvu“ marsikateri prepričan, ker se je precej metalo v nabiralnike. Storimo na podoben, pa pošten način tudi mi svojo dolžnost in se spominjamo pri vsaki priliki naše družbe sv. Cirila in Metoda, da

bode mogla uspešno nasprotovati vsem sovražnikom.

Gradec, 15. okt. V današnji seji dež. zbora je predložen načrt volilne reforme.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

O „kranjski hranilnici“ v Ljubljani prinaša „Slov. Narod“ obsežne članke, v katerih dokazuje, da je ta zavod, ki se je obogatel in se še danes vzdržuje edino le s slovenskim denarjem, glavna opora kranjskega nemštva. — Iz lanskega računskega zaključka je razvidno, da je dala ta „špar-kasa“ lani skoraj 100.000 kron v strogo nemške namene! Za slovenske zavode nasprotno pa k večjemu kakih tisoč kron. — Slovenci so spoznali, kakega gada si redijo na prsih in v zadnjem času so dvignili že nad 6 milijonov kron vlog ter jih naložili v slovenske denarne zavode.

Ljubljanski škof Jeglič je izdal pastirski list, v katerem obsoja dogodke v Ljubljani. Ali se hoče s tem prikupiti vladi in Nemcem, da bi morda rešili njegovo falitno gospodarstvo? — Škandal!

Zloglasni lajtnant Mayer je minulo soboto zapustil Ljubljano.

Tudi koroški Slovenci obsojajo nemška tolovajstva v Ptuj. V Borovljah je tamošnja čitalnica sklicala ljudski shod, ki se je ogorčeno izrekel o dogodkih v Ptuj in drugod.

Cesar je imenoval predsednikom deželnega nadsodišča v Trstu Karla vit. pl. Defacis, dozdnega predsednika deželnega sodišča istotam.

Drugi Ptuj hočejo napraviti Nemci v nedeljo v Podlublju na Koroškem. Otvori se ta dan tamkaj novi narodni dom. Nemci v svojem časopisu pod zaščito državnega pravdnitstva hujskajo svojo fakinažo, naj „odbije“ ta slovenski napad. In Podlublje je vendar še precej slovenski kraj. O enakem „odbitju“ slovenskega „vloma“ so pisali nemški časopisi tudi pred dogodki v Ptuj. Kakšno je bilo to odbitje, ve vsakdo in je le naravnost nečuvno, da državno pravdnitstvo, ki samo mora najbolj vedeti, kakšno bo zopet to odbitje, pripusti tako nečuvno hujskanje k pobojem!

Veliko fehtarijo za „uboge“ ljubljanske Nemce je upeljala Südmarka. Tako bo zopet par lenuhov lahko živelo za groše nemškega nerazsodnega Miheljna in za vsenemške marke iz rajha. O fehtariji za ljubljanske „uboge“ Nemce na jesenskem sejmu v Gradcu poročamo na drugem mestu.

V Gorici je umrl znani slovenski skladatelj Danilo Fajgelj.

Veteranski kor v Ljubljani je sklenil uvesti slovensko poveljevanje. Državna zveza veteranskih društev je izjavila, da nima nič proti temu.

Zveza narodnih društev.

Vinsko trgateg priredi v nedeljo 18. okt. t. l. v gostilni gosp. J. Omladiča Bralno društvo v Gaberjih. Krasti se bode začelo točno ob 5. popoldne. Vstopnina 30 v. Vse prijatelje vesele zabave vabi k udeležbi odbor.

Savinjsko učiteljsko društvo zbornoje v četrtek dne 22. t. mes. ob 2. uri popoldne na Gomilskem. Dnevni red: 1. Poročilo posameznih šol o izvenšolskem delovanju. 2. Vraže in praznovrstvo v medicini, predava gosp. dr. R. Karba. 3. Predlogi in nasveti. K mnogobrojni udeležbi vabi **R. Vrabl**, t. č. predsednik.

Družmirska prostovoljna požarna bramba priredi dne 25. oktobra t. l. v „Hotel Avstrija“ v Šoštanju prvo veliko vinsko trgateg. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Sodelovala bode polnoštevilna sl. šoštanjaska narodna godba. Ker je zani manje za to vinsko trgateg že zdaj zelo veliko, je pričakovati obilne udeležbe. Čisti dobiček je namenjen, za gasilno orodje prostovoljne požarne brambe.

Odbor Čitalnice v Slov. Bistrici vabi k letošnjemu rednemu občnemu zboru, ki se vrši v nedeljo dne 18. vinotoka 1908 zvečer ob 8. uri v društveni sobi v hotelu „Avstriji“ z običajnim dnevnim redom.

Zgodovinsko društvo za Slov. Štajersko vabi k občnemu zboru in javnemu predavanju, ki ga priredi dne 18. okt. v Brežicah v Narodnem domu. Začetek ob 3. uri. Vstop je prost.

Družba sv. Cirila in Metoda razpisuje službo potovalnega učitelja. Natančnejša pojasnila glede obveznosti, ki so združene s to službo, kakor tudi glede prejemkov, daje družbena pisarna. Prosilci za to mesto naj blagovole svoje prošnje, opremljene z rojstnim listom in z dokazili o sedanjem delovanju doposlata družbini pisarni do 1. novembra t. l.

Družbi sv. Cirila in Metoda v korist vporablja g. Anton Lehmann, izdajatelj lista „Perutninar“ v Zgornji Šiški s tem, da kolekuje vsako številko svojega lista z narodnim kolkom. Gotovo lepa in vsega posnemanja vredna navada.

Družbi sv. Cirila in Metoda je izročil gospod Lavoslav Schwentner, knjigotržec v Ljubljani, 150 K kot dobiček od prodanih razglednic nesrečnih žrtev 20. septembra 1908, katere je izdelal fotograf gosp. Berthold v Ljubljani.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal jurist g. Vek. Šumenjak iz Polenšaka 14 K 31, katere je nabral ob otvoritvi I. javne ljudske knjižnice akad. fer. društva „Bodočnost“ pri Sv. Ani na Krembergu. Hvala.

Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi še nekoliko malih nabiralnikov, ki so zlasti pripravi za trgovine, trafike, pisarne in zasebne hiše. Poleg tega jih ima na ponudbo od tvrde večje število znižano ceno. Kdor si ga misli nabaviti, naj se nemudoma zgleda v družbini pisarni, da ta sprejme ponujane nabiralnike, ako bi njeni ne zadostovali. Želeti je, da se nabiralniki razširijo po celem slovenskem ozemlju.

Družba sv. Cirila in Metoda bi mogla prav dobro uporabiti stare igrače. Znano je, da se otroci igrače iste vrste kmalu naveličajo, igrače pa so še porabne. Pošlje naj se torej take igrače družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, ki jih pošlje v slovenske kraje tistim otrokom, katerim jih roditelji ne morejo kupiti. Prosimo.

Pozor! Ne zamenjati akcijskega budjejeviškega piva s tamošnjim meščanskim. Prvo je slovanski izdelek in daje od piva razprodanega na Kranjskem nekaj družbi sv. Cirila in Metoda, meščansko pa podpira „Schulverein“. Kdor toči importirana piva, naj toči to slovensko pivo budjejeviške akcijske pivovarne.

Zahvala. Podpisano vodstvo izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli, da je XX. glavna skupščina Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev dne 6., 7. in 8. septembra v Gorici uspela tako nepričakovano lepo in sijajno. Prav posebno pa se zahvaljuje vsem članom pripravljalnega odbora in častnemu predsedniku gosp. c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku Fr. Finžgerju za obilni trud, ki so ga imeli s pripravami za „Zavezino“ zborovanje: gg. Engelbertu Ganglu, Antonu Pesku, Franu Silvestru in ravnatelju „Zveze slovenskih združenj v Ljubljani“ g. Rozmanu za temeljita in v resnici zanimiva poročila; dež. posl. g. Andreju Gabrščku, da nam je prepustil prostore za zborovanje v hotelu „pri Jeleni“ in pri „Južnem kolodvoru“; slavni Trgovski obrtni zadrugi za prepustitev krasne sokolske dvorane v Trgovskem domu za glavno zborovanje; vsem dragim in milim gostem učiteljem, posebno vsem štirim slovenskim c. kr. okrajnim šolskim nadzornikom na Primorskem in gg. deželnim poslancem, ki so prihiteli one dni med nas; vsem onim, ki so brzojavnim in pismenim potom pozdravili naš shod; g. pevodji Alojziju Verču in vsem damam pevkam in in gg. pevcem za lepo petje pri koncertu; cenjenemu slovenskemu občinstvu goriskemu, ki je počastilo v tako mnogobrojnem številu naš koncert; vsem govornikom za navdušene napitnice in sploh vsem udeležencem, ki so pripomogli, da je nastopila „Zaveza tako imponantno.

Vodstvo „Zaveze avtr. jugoslovanskih učiteljskih društev“:

Predsednik:	Tajnik:
L. Jelenc.	Drag. Cesnik.

Dopisi.

Dramlje. Pri nas so letos vinske gorice preobložene, tako da vsem vinogradnikom vinske posode primanjkuje. Sedaj že vse bere in kapljica bode izvrstna, hudo bode le to, da bo, kakor čujemo, nizka cena moštu.

Mi kmetje, ki se celi teden trudimo in pehamo za svoj obstanek, bi pač radi ob nedeljah slišali božjo besedo ali pravo pridigo; pa naš g. Ogrizek zna vse drugo, samo pridigati ne.

Zadnjo nedeljo nam je bral iz „Slov. Gosp.“ članek „Zakaj se gre“ in obdeloval nekega francoskega pisatelja ter zaključil: „Bog varuj s takimi ljudmi držati, še manj pa niti z enim krajcarjem podpirati!“ Koga je neki menil, ali Francoze, ali Drameljčane? V nedeljo je pa posvetil svojo pridigo liberalcem in liberalnemu učiteljstvu. Svoj govor je tako jedrnato sukal, da smo se res čudili, kako da ga še ni naš prevzvišeni škof imenoval za razlagatelja sv. pisma v bogoslovju. Prepričani smo, da tega morda nobeden dr. bogoslovja ne ve, kar zna naš Ogrizek. Čujte in strmite! Rekel je: prvi učitelj na svetu je bil hudič, prvi liberelec pa Kajn.

Naše dece — pravi — ne smemo zaupati ne posvetnim ne duhovskim liberalcem učiteljem, kajti med duhovniki so tudi liberalci, in med temi je bil prvi Luter; in vsi liberalci delajo s hudičem.

Ker je bila cela pridiga hujskanje proti učiteljstvu, zdi se nam verjetno, da namerava Ogrizek sejati sovraštvo med učiteljstvom in ljudstvom. Torej je vendar Vrbič imel prav, ko je djal, da bo Ogrizek še kakega učitelja ob kruh spravil. Naj se pa le tolaži z izrekom, ki pravi: Oslovski glas ne seže do nebes.

Laški trg. — Tudi pri nas smo postali „nobel“, zlasti v gostilni Smodi. Nedavno tega šel je kmet Goršek teško noseč mirno mimo imenovane gostilne domov. Kar prihiti za njim neki tukajšnji kovaški učenec in se mu nekako sumljivo približuje. Goršek obstane in ga vpraša, kaj da pravzaprav hoče. Fant mu odgovori: „Gospa Smodi me je za vami poslala in mi je rekla, naj vas parkrat prevržem.“ Goršek se je nato podal v v gostilno Smodi, kjer je gostilničarju po zaslugi par krepkih povedal. Gostilničar pa se je konečno odrezal rekoč: „Tumast pa ner pride kateri k men al pa ne.“

Slovenski kmetje iz okolice, mislimo, da imate tudi vi svoj ponos in si bode te značilne besede dobro zapomnili ter jih tudi vseskozi uvaževali, da ne bode gotovim ljudem po naši krivdi preveč zrastel greben! —

Iz Laškega trga se nam poroča, da se je vinska trgatav dne 4. okt. prirejena od tamošnjega Bralnega društva nepričakovano dobro obnesla, vkljub temu, da so se širile od raznih strani neprijetne govorice o napadih na Slovence, kar je marsikomu bilo znamenje in povod, da se trgatve ni udeležil.

Revni šolarčki slov. okoliške šole v Laškem se letos zopet lahko veselijo tople obleke, ker se jim je odkazala od čistega dobička lepa svota 220 K.

Res hvale vredno rodoljubno delo in blagor prirediteljem in darovalcem, ki na tako lep način skrbijo za našo revno nadebudno šolsko mladino!

Značilno je, da je to nad vse lepo trgatav priredilo „Bralno društvo“, kojemu se celo od nekatere slovenske strani mečejo polena pod noge. Upamo, da bodo tudi dotični spoznali sedaj koristi društva ter mu pri sličnem rodoljubnem delu pomagali in ga podpirali ter pristopili kot člani.

To tudi zahteva v današnjih časih slovenska vzajemnost! Le združeno vrlo naprej v obrambo lepe naše domovine!

Razbor pri Slov. Gradcu. Dne 4. t. m. je priredilo kat. izobraževalno društvo veselico pri nekem odličnem kmetu. Ponoči se je odbornik Pačnik tako razvnel, da je dva domača hlapca z nožem zabodel, enega v prsa tako, da je v smrtni nevarnosti.

G. župnik, vprašamo vas, kdo je tega kriv? Mi mislimo, da vaše nič vredne propovedi vsako nedeljo, ki so naperjene proti narodnim kmetom. Vi pretepate otroke v cerkvi, da se vse ljudstvo zgraža nad tem; nekega sedemnajst let starega fanta ste iz cerkve vrgli, češ, ti ne slišiš sem, si kakor Turek. Ni družega storil, kot v stol se je vsedel. Našteli bi vam lahko še par slučajev. Na Marijin praznik 25. sušča ste bili s prižnice kot blišk pred altarjem, ste zgrabili sedem let starega fanta, ga nesli z eno roko, z drugo mu pa zausnice dajali.

Kaj ne, lep zgled za malovredneže, ki si mislijo: župnik obrekuje in pretepa v cerkvi, mi bomo pa zunaj klali. Ali ne boste prekrstili vaše izobraževalno v klalno društvo?

Kje je vera v nevarnosti, pri vas ali pri nas? Ako ne bode drugače začeli, bomo še kaj več povedali, če vas ne bode sram. Pa kaj sram! Toliko kakor volka strah!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Dne 1. t. m. so bile pri nas občinske volitve. Naša občina je bila edina v fari, ki je imela napredno večino in radi tega je bila tudi trn v peti našim dahovnikom. Ni čuda torej, da so uporabili nasprotniki vse sile in napeli vse moči, da bi postali neomejeni gospodarji tudi v občini Sv. Miklavž.

Odkar so se razpisale nove volitve, je bil posebno kaplan Stuhec vedno na nogah. Letal je po fari, lovil pooblastila in skušal spraviti zadnjega moža na volišče. Sklical je celo na nedeljo, dne 20. pr. m. tajen shod h kmetu Puklavcu. Tam se je sklenilo, izbacniti iz odbora vse napredne odbornike.

A pošteno so se vrezali. V občini je pač še nekaj zavednih volilcev, ki niso hoteli iti kaplanu na lim. In ti volilci so prečrtali ves račun! — Izmed izvoljenih 12 odbornikov so samo trije klerikalci, ostali pa pristaši narodne stranke.

V III. razredu so bili nasprotniki popolnoma poraženi, v ostalih razredih pa sta prišla vsled

žreba dva klerikalca v odbor, dočim je bil eden izvoljen v II. razredu. Ko je kaplan Stuhec videl, da ni več upa na zmago, postal je silno razburjen. Večkrat se je hotel vmeševati v volilno dejanje, a udje komisije in drugi navzoči volilci so ga pošteno zavrnili.

Eden volilec mu je med drugim očital, da dela le prepir in sovraštvo v fari. Na to očitanje pa odgovori kaplan: „Kaj je to meni mar?“ — Tako torej! Vi, ki ste poslani kot apostol miru in ljubezni, očitno priznate, da vam ni nič za to, če sejate sovraštvo in prepir med farani? Kaj pa poreče k temu škof Napotnik?

Vsa čast zavednim volilcem, ki so glasovali za napredne odbornike. Pokazali so, da svojega prepričanja ne prodajo za kupico vina.

Zavrč. Celo leto se že motajo volitve v Zavrču, a kakor se kaže, še ne bojo letos dogotovljene. Razpisale so se sicer že za 26. septembra, pa so se bojda vsled ukaza okr. glavarstva v Ptuj morale preklicati.

Agitacija je bila od strani g. dekana in njegovih uslužbencev gorostasna. Ljudem se je govorilo: „Če ne boš volil mene (dekana) in Križa, ne smeš več prestopiti farovškega praga“ — s tem je seveda mislil tudi cerkev.

Volilci so se klicali, ko so šli iz cerkve, v farovž — tam so se napajali z vinom in bogsigavedi kaj še ter prigovarjali, da volijo po dekanovem receptu — tudi so se jim spolnile glasovnice. Govorilo se jim je: „Ako ne voliš Križa, veš kaj bo, ti imaš tri otroke za šolo.“ Pri tem moramo tudi opomniti, da je dekan šolski načelnik.

Ta krščanski božji namestnik je kmete farbal z obljubo: „Če bode te mene in Križa zvolili, bodejo takoj stare počitnice.“

Pri tem vas takoj vprašamo, ali nismo lani vse občine prosile za stare počitnice? Kje pa ste bili tedaj? Sicer pa vam zagotavljamo, da se bodo prihodnje leto upeljale stare počitnice brez vajinega odborništva.

Jeli dostojno za božjega namestnika, da na tak način ljudi farba?

G. dekan, ali še niste uvideli, da nimate nikakšnega spoštovanja pri ljudstvu? Saj nas javno na prižnici imate za „zabite“ Haložane“. Zdaj pa naj bi vam bili dobri in pametni?

Ali ste že pozabili, da ste nas kmete nekdam dali zapreti in sicer popolnoma nedolžne ter ste z našimi zvonovi svojo zmago proslavljali.

Mar vas naj zato volimo v odbor, ker ste ves župnijski gozd posekali? Če pa bi prišla nesreča, da bi farovž ali cerkev pogorela, tedaj pa bomo morali mi farani po Koroškem dragi les kupovati.

Nekemu volilcu ste razkladali, koliko do brega ste že storili občini, med drugim, da ste v Zavrču upeljali slovensko uradovanje in slovenski pečat. Resnici na ljubo bodi povedano, da je glasom obč. zapisnika to predlagala popolnoma druga oseba.

Zopet vas moramo vprašati: Je li to častne in lepo za božjega namestnika?

Nasprotno moramo vam očitati, da ste kot odbornik „Gorenjske občine“ sestavljali nemške zapisnike in da od vas nastavljeni tajnik „Gorenjske občine“ še danes uraduje nemško.

Kaj porečete k temu, g. dekan? Prekličite, če ni resnica, ali pa tožite — za zahvalo bomo potem skrbeli da pride še ena učiteljica v Zavrč.

Prihodnjič hočemo vam še več narodnih grehov poklicati v spomin — morebiti tudi kaj o vinski kupčiji.

Cven. Nedavno so sedeli v gostilni „pri Kamnu“ 4 čudni možakarji: Dva sta bila nemčurja iz Ljutomera, namreč: razgrajč Kokl, ki je hodil v Ptuj Slovence pretepat in pa pri kmetih „silno priljubljeni“ (?) dimnikar, druga dva sta bila iz Cvena, in sicer: debeluhasti „vzoren“ kmet štajerčijanec in pa eden suhi, star kmečki zvezar. Nemčurja sta se norčevala in delala neslane opazke o slovenskem poveljevanju veterancev, a štajerčijanec in kmečki zvezar sta jima pritrjevala in to tem bolj, ker je Kokl prav pridno dajal za vino. Kmečki zvezar je celo pobožno rekel: „Meni se pač nemška komanda bolje dopade kot slovenska“. Sram te bodi! star mož, ki pljuješ v svojo lastno skledo ter sramotiš svojo slovensko mater, ki te je v nežni mladosti učila izrekati mile slovenske besede! So pač na svetu ljudje, kateri bi za kapljico vina prodali svojo dušo, ne samo narodnost. Hvala Bogu, da na Cvenu ni veliko takih nezavednih in malovrednih ljudi, kakor sta gori omenjena dva možakarja.

Iz Maribora. Vse nemške sile so se pri valile na Slovence. Vlada, vojaške ter vse druge oblasti podpirajo Nemce.

Sveta dolžnost vsakega posameznika in vsakega stanu je, da delujemo povsod za gospodarsko osamosvoje. Ni torej dovolj, da se ravnaš vedno le ti po pravilih, katero ti narekuje boj za obstoj Slovencev, ne, ti moraš k temu napeljevati tudi svojega bližnjega. Da pa bode naš boj uspešen, se moramo utrditi tam, kjer je naš sovražnik, to je v spodnještajerskih mestih. Zbirajmo tam naše ljudi, podpirajmo le njih.

Podpirajmo pa posebno obrtniški stan. Kakor obstoja glavna moč Nemcev v spodnještajerskih mestih v nemških obrtnikih, tako obstoja naša slabost v pomanjkanju naših obrtnikov.

Dne 20. 9. 1908 je nemška fakinaža pobila v Mariboru tudi napis slovenskemu obrtniku g. Ignacu Božič.

Ta gospod je tega leta začel v Mariboru svojo obrt s slovensko firmo. Na čast mariborski zavedni inteligenci se mora priznati, da izbornega mojstra s svojimi naročili pridno podpira, tako da je Nemcem njegova razvijajoča se obrt trn v peti. Ni čuda torej, da so ga Nemci na svojih junških potih dne 20. m. m. tudi počastili.

Dosedaj žalibog nismo imeli krojača Slovence, kateri bi s svojo postrežbo lahko odgo varjal vsem zahtevam. Sedaj ga imamo!

Slovinci v Mariboru in okolici, ki si naročujete svoje obleke na Dunaju, v Gradcu in drugih mestih, zahajajte odsedaj naprej le k gosp. Ignacu Božiču, krojaču v Mariboru, v dr. Rosinovi hiši št. 16.

Zadnja poročila.

Ljubljana, 14. okt. Deželni odbor je danes odklonil pritožbo nemškega advokata dr. Egerja proti samoslovenskim uličnim napisom v Ljubljani. — Ravnotako je pa danes sklenil deželni odbor priporočati vladi, naj razpusti mestni zastop v Idriji (ker je v naprednih rokah!).

Budimpešta, 14. okt. V vasi Dementfal je stari strojar Lof pustil na mizi več bankovcev. Njegova mlada vnuka sta en bankovec razrezala in vrgla skozi okno. Starec se je tako raztogotil, da je otrokoma s sekiro posekal roke ter ju potem vrgel v vodnjak. Obupana mati je skočila za otrokoma. Vsi trije so utonili.

Celovec, 14. okt. Vlada je prepovedala v Podljubelju pri Celovcu za nedeljo napovedano slovensko in nemško prireditev.

Volitve v tržaški deželni zbor. 25. t. m. bodo za peto splošno volilno kurijo volitve v istrski deželni zbor. Hrvatje in Slovenci bodo volili sledeče kandidate: v četrtem volilnem okraju z glavnim voliščem v Kopru Josipa Pangerca, župana v Dolini, v 5. vol. okr. z glavnim voliščem v Motovunu Frana Flega, posestnika v Buzetu; v 6. vol. okr. z glavnim voliščem v Pazinu dr. Šima Kureliča, odvetnika v Pazinu; v 7. vol. okr. z glavnim voliščem v Voloskem prof. Vek. Spinčiča, drž. posl. v Opatiji. — O spremembe kandidata za 4. vol. okraj je prišlo, ker se je župnik Matej Škrbec odpovedal kandidaturi.

Razne novosti.

Shod avstrijskih odvetnikov se je vršil te dni na Dunaju. Ker je bil posvetovalni jezik samo nemški, so češke in poljske odvetniške zbornice odklonile udeležbo.

Če državni pravdnik predlaga oproščenje obtoženca. Na Dunaju se je zgodil slučaj, da je sodišče vkljub temu, da je državni pravdnik na podlagi razprave predlagal oproščenje obtoženca, tega vendar obsodilo. Najvišje sodišče je zdaj razsodilo, da je to nepravilno. V vsakem slučaju, če predlaga drž. pravdnik oproščenje, se mora obtoženec oprostiti.

Gozdni velikan — cerkev. V Santa Rosi v Kaliforniji se nahaja cerkev, ki je sezidana iz enega samega drevesa. Nikakor pa ne smete misliti, da je cerkev majhna, nasprotno: glavni del cerkve je 37 m dolg, 13 m širok, poleg tega sta še dva stranska prostora, dve veliki dvorani. V večjem je prostora za 400, v manjšem za 90 oseb. K cerkvi spada še pastorejvo stanovanje. V celi stavbi ni stvari, ki bi ne bila izdelana iz lesa istega drevesa velikana, in še preostajalo je lesa Učenjaki, ki so si ogledali ta čudotvor, trde, da mora biti drevo najmanj 2600 let staro.

Prijeten nočni čuvaj. V Ljubavi na Češkem so zaprli nočnega čuvaja Zimerja, ki je sam priznal, da je enajstkrat zažgal, da je dobil nagrado.

V znamenju pravosti. V Pečuhu je bila v samostanu Notre-Dame 17letna deklica Andrassy. To si je zaželel ondotni župnik in izrazil to svojo željo prednici samostana. Ta je bila pripravljena mu jo izpolniti. Zato je deklico postavila zvečer na cesto. Dekle je šlo v župnišče iskat si prenočišča. Župnik jo je omamil in jo hotel posiliti, a se je dekle prebudilo, predno je izvršil svoj namen. Tudi drugo jutro je poskusil svojo srečo, ko se mu pa ni obneslo in je dekle jelo kričati, dal ji je 11 K, da naj molči.

Sivi jubilar iz Jasnaje Poljane je rekel nekoč: „Volapik se mi je zdel zelo kompliciran, esperanto nasproti pa jako priprost. Tako lahko se je priučiti esperantu, da sem znal, ko sem dobil slovnico, slovar in nekaj sestavkov, pisanih v tem jeziku, če že ne pisati, pa vsaj gladko čitati.“ Na te besede se sklicevaje, prosimo zopet novih naročil na slovensko esperantsko slovnico, ki jih je pošiljati odslej na naslov: slovenski esperantski krožek, Maribor, Na parku 1, pritličje desno. Krožek ima pripravljenih zopet dovolj letakov in brošuric (žal v nemškem jeziku), ki jih razpošilja zastonj. Mogoče se mu posreči izdati slovenske letake. — Naročniki se oglašajo precej pridno. To navajamo radi tistih skeptikov, ki bi se mogoče naročili, pa nimajo zaupanja do novega podjetja. Cena (2 K) ni nikakor pretirana, ako pomislimo, da bo knjiga obsegala okoli 220 strani.

Zakon po 34 letih obstoja razveljavljen. Izvanreden slučaj se je zgodil te dni. L. 1874. se je v Skuču na Češkem poročil neki mož, ki je šele 14 dni prebival v tej občini. Kakor znano, predpisuje postava 6 tedensko prebivanje v občini za veljavnost zakona. Sedaj pa se je mož zaljubil v neko mlado deklico in bi se bil rad sodnijsko ločil od žene. Prav mu je prišel protipostavni sklep zakona. A vsa sodišča so zavrnila njegov ugovor zoper neveljavnost zakona. Najvišje sodišče pa je te dni razsodilo, da je bil zakon neveljaven sklenjen.

Luccheni ne bo pomiloščen. Prošnjo Lucchenija (morilca avstrijske cesarice Elizabete!) za pomiloščenje je pristojna oblast v Ženevi odklonila.

Zanimivo razsodbo je te dni sklenilo najvišje sodišče na Dunaju. Pred nekaj leti je deželno sodišče v Trstu razsodilo ločitev nekega zakona vsled krivde moža in je obsodilo moža na plačevanje mesečnine ločeni ženi. Par let pozneje pa je ta žena začela razmerje z nekim moškim, in njen ločeni mož, ki bi se bil rad rešil plačevanja mesečnih prispevkov, je vložil tožbo, naj se zakon naknadno loči vsled krivde žene, in naj se izreče, da ona nima vsled svojega slabega življenja več pravice do alimentov; najvišje sodišče je zdaj končno odbilo to zahtevo iz razlogov, da življenje žene po ločitvi zakona ni merodajno za že izvršeno ločitev. Možakar bo torej pridno še moral naprej dajati svoji bivši ženi podporo, da se bo lahko ljubila z drugimi.

Dober svet je dragocen, stoka marsikateri družinski oče in marsikatera mati, če nastopijo pri njunih ljubčkih ali pri njih samih naenkrat bolezn, če ni zdravnika blizu in domača sredstva več ne zadostujejo. In vendar je sigurna pomoč skoro pri vseh prikaznih kakor krčih, omedlevicah, bruhanju, driski, kašlju, hripi, bolečinah v vratu, zunanjih poškodbah, ki vendar tako pogosto nastopijo, takoj pri rokah. In v čem obstoji ta gotova pomoč ali vsaj pripomoček? Edino le v tem, da imaš vedno malo zalogo pristnih, najbolje pripoznatih ljudskih domačih sredstev: lekarnarja Thierrya balzam in centizolij-mazilo in jih v slučaju potrebe takoj po priloženih navodilih rabiš, ker to so pravi pomočniki v sili. Kjer teh sredstev s sigurnimi znaki pristnosti ni dobiti, naroči se naj naravnost in naslovi: na lekarnarja A. Thierry, lekarna pri angelu varhu, Pregrada pri Rogatcu.

Gospodarski paberki.

Kako je rabiti umetna gnojila pri sadnem drevju?

Pravo gnojenje sadnega drevja je bilo do sedaj v kmetijski praksi še prav malo v navadi, čeravno je to zelo potrebno in hasnivo. Z gnojenjem ne povzročimo samo, da drevo obilnejše rodi, ampak poboljša se tudi kakovost sadja, drevo ostane dalje pri življenju ter je stanovitejše zoper bolezn. — Velikokrat je kriva tudi slaba hrana

drevja, da sadje pred časom odpada. Hlevski gnoj ima sicer vse hranilne snovi, katere sadno drevo potrebuje, toda ne v pravem razmerju in v obilni množini. Vsled tega bi se naj gnojilo sadnemu drevju razn s hlevskim gnojem tudi z umetnimi gnojili. Poleg hlevskega gnoja je treba dati na 1 ha še:

v jeseni:
 $\frac{3}{4}$ —1 kg 40% kalijeve soli (ali 2—3 kg kajnita).

$1\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ kg Tomasove žlindre (ali 1—1 $\frac{1}{2}$ kg superfosfata).

$\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ kg čilkega solitra;

nadalje še v prihodnji spomladi po cvetu:

$\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ kg čilkega solitra.

V jeseni se ravna z umetnimi gnojili na sledeči način:

40% kalijevo sol in Tomasovo žlindro pomešamo dobro ter potrosimo in zakopljemo to tako daleč okrog drevesa, kakor daleč segajo veje. Potem se še potrosi čilski soliter, katerega pa ni treba zakopati. V spomladi po cvetu ponovimo gnojenje s čilskim solitrom.

Drugi način gnojenja je sledeči: V jeseni se vzdigne ruša v okrožju drevesne krone, napravi jarek 50 sm širok in 30 cm globok, v katerega potrosimo najprej 40% kalijevo sol in Tomasovo žlindro ter to malo zakopljemo, potem se potrosi čilski soliter, jarek zasuje in ruša po vrhu položi.

Pri obširnih sadonosnikih se vzame za 100 m² prostora, na katerem stoji sadno drevje:

2—3 kg 40% kalijeve soli (ali 6—9 kg kajnita).

6—8 kg Tomasove žlindre (ali 4—5 kg superfosfata).

2—4 kg čilkega solitra.

Na tleh, ki potrebujejo še apna, je treba še potrositi na 100 m² 15—20 kg živega apna ali pa 25—50 kg navadnega apna, katero gnojenje zadoštuje za 4—8 let.

Plače raznih vojaških dostojanstvenikov.

General konjeništa (feldcajgmajster) 16 tisoč 800 do 18.000 kron na leto (dozdaj 16000 kron); 2) feldcajgmaršal-lajtnant 14.016—16.000 kron (dozdaj 14.016 K); 3) generalmajor 11.400 do 13.000 kron (dozdaj 11.400 K); 4) polkovnik (oberst) 7200—8000 K; 5) podpolkovnik (oberst-lajtnant) 5400—6000 kron; 6) major 4400 do 4800 K; 7) stotnik I. razr. 300 K; II. razreda 3200 K, III. razr. 3400—3600 K; 8) nadporočnik 2200—2800 K; 9) poročnik 1680—2000 K.

Književnost.

Trgovski koledar za leto 1909. je izšel ter ima sledečo vsebino: Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ in odbor, posredovalnica, trgovski dom, koledar, kolkovne lestvice, podrobna določila za

kolkovanje listin, spisov, računov itd., poštne določbe, kovani denar raznih držav, mere in uteži, obrestne tabele, preračunjevalne tabele, lovski red, užitninska tarifa za Ljubljano, uvozna carina, avstrijski konzulati, nekoliko o varstvu patentov in vzorcev, trgovska korespondenca, tabela za razredčevanje alkohola, kalkulacija, nasvet trgovcem z jestvinami, pojasnila glede železnic, potni listi, razprodaje, krošnjarstvo, dopustnost trgov. potovanja, kako se protokolira firmo, kaj je treba storiti osebam, ki postanejo samostojni trgovci, posebna določila za izvrševanje trgovine z mešanim blagom, olajšave glede donajanja sposobnostnega dokaza, sposobnostni dokaz za trgovinske obrte in trgovske družbe, obrtne pravice trgovcev, ki prodajajo storjeno moško, žensko in otroško obleko ter prodajalcev čevljev, pokojninski zakon za zasebne uslužbence, trgovsko-obrtni strokovni tolmač, ugodnosti na železnicah za trgovske potnike, ki imajo kovčke z vzorci.

Koledar obsega 131 tiskanih strani, uredila sta ga gg. Rudolf Mara in Silvester Škerbinec. Koledar je naročiti naravnost pri slovenskem trgovskem društvu „Merkur“ v Ljubljani, cena koledarju je 1 K, po pošti 1 K 20 v. Čisti dobiček koledarja se steka zakladu za „Trgovski dom“.

Zahvala.

Izrekamo za mnogoštevilne dokaze ljubezni in sožalja za časa bolezn in smrti iskreno ljubljene

Matilde Polanc roj. Tauer

soproge posestnika v Petrovčah,

najprisrčnejšo zahvalo. — Posebno se zahvaljujemo za mnogobrojne vence, častiti duhovščini in velečenjenemu učitelstvu ter vsem prijateljem in znancem za rajni izkazano zadnjo čast.

Žalujoči ostali.

Zaradi bolezn se takoj proda dobro idoča

mesarija

v Celju. Več pove uredništvo „Narodnega lista“.

Darujte za Narodni sklad!

„Delniška pivovarna Laški trg“

proda dobroidočo

gostilno z mesarijo in zalogo piva

na Sp. Štajerskem, na sredini trga z lepim vrtom in v bližini se nahajajočo njivo.

563 2-2

Za neveste in ženine poročni prstani in druga ženitovanska darila

Rafael Salmič

v „Narodnem domu“ v Celju

Velikanska zaloga ur, prstanov, uhanov, verižic i. t. d. Velika izber očal ter optičnih predmetov.

Velika delavnica za vsakovrstna popravila.

Vsakomur je na ogled stotine zahvalnih in priznalnih pisem.

Naročite cenike

katere razpošiljam zastonj in poštne prosto.

Točna postrežba! Nizke cene!

565 11-1

Listnica uredništva.

A. G., Ribnica na P.: S takimi dopisi narodni stvari ne koristimo. Pišimo mirno, stvarno, dostojno! Pozdrav! — Brežice, Št. Jur, Petrovče: Pride! Danes nemogoče!

Službo

v odvetniški ali drugi pisarni išče **slovenski dijak**. — Ponudbe na uredništvo „Nar. Lista“.

Dve izobraženi gospodični

v starosti 18 in 23 let, hčerki veleposestnikov blizu Radgone, ki se nahajajo sedaj v trgatvi pri sorodnikih, se želite seznaniti z izobraženim gospodom. — Učitelji in uradniki imajo prednost. Le resne ponudbe se blagovolijo vposlati pod naslovoma „Vrtnica šte. 18“ in „Spominčica šte. 23“, poste restante Šmarje pri Jelšah.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart
7 52-42

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke
kamenčki tablice gebece črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

občinske urade krajne šolske svete, učiteljsko, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnat vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah

Štambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami od najprostejših do najfinejših.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznано dobro blago.
Solidna in točna postrežba.

Trgovskega pomočnika

špecialista v **manufakturni stroki**, izurujenega nekoliko tudi v trgovski korespondenci, veččega slovenskega in nemškega jezika, išče **trgovec na deželi**. — Več pove uredništvo „Narodnega Lista“. 205 2-1

Cepljene trte

I. kakovosti vseh najboljših vrst na običajnih podlagah imajo za oddati:

I. štajerska trsničarska zadruga, pošta Jursinci pri Ptuj, trsničarska zadruga pri Sv. Bolfenku pri Središču, trsničarska zadruga v Ljutomeru, trsničarska zadruga v Žetalah pri Rogatcu.

Ceniki so na zahtevanje brezplačno vedno na razpolago. 200 6-2

Darujte za „Narodni sklad“!

Posest

blizu Maribora, izvanredno dobičkanosna se takoj po jako nizki ceni prodaja. Posest ima nova lepa poslopja (vredna 15.000 K), meri 46 oralov, od teh 26 oral lep pri cesti ležeč gozd (vrednost lesa za posekati 16.000 K). Druga zemlja izvrstno dobra. Nov nasajen vinograd, mali kamenolom. Cena 36.500 K. — Cena je primerno jako nizka, mora se pa svota po 30.000 K takoj v gotovini izplačati. Natančnejša pojasnila daje radovoljno prodajalec **H. Drogenik**, c. kr. davčni oficijal, Maribor, Schillerstr. 8. 196 3-3

Edino pristen je le **Thierryjev balzam** kot varstveno znamko. Najmanjša pošiljatva 12/2 ali 6/1 ali 1 patent potovalno družinsko steklenico K 5. Skladanje prosto.

Thierryjevo centifolij-mazilo. Najmanjša pošiljatva 2 dozi K 3'60. Sklad. prosto. Povsod priznana kot najboljša domača sredstva zoper želodčne bolečine, zgago (gorečico), krče, kašelj, zasliženje, vnetja, poškodbe, rane itd. Naslovite naročilo ali denarno pošiljatev na **A. THIERRY**, lekarna k angelju varuhu v Pregradi pri Rogatcu. Zaloge skoro v vseh lekarnah. 107 33-26

Ivan Naraks

izdelovatelj sodavice in pokalic v Zgornji Ložnici p. Žalec

priporoča

svoje izvrstne solidne izdelke. Imam tudi **ogljencevo kislino**

vedno v zalogi.

198 5-2

Slovenski gostilničarji, pozor!

Proda ali v najem se da

na novo urejen umetni mlin v Gornji Polskavi. Poleg je veliko skladišče, dva vrta in sadonosnik. Vode za mlinsko kolo niti letos v največji suši ni manjkalo. — Več se izve pri g. **Karlu Novak**, veleposestniku v Hočah pri Mariboru. 197 4-3

POZOR!

POZOR!

Temeljno kredo (Grundkreide)

belo, priznано najboljšo kakovosti, dvakrat precejeno (šlemeno) in brez peska, priporoča **trgovcem, slikarjem in pozlatarjem**

Franc Klavžar, 13-6

posestnik v Petrovčah, h. št. 67 pri Celju.

Prodaja se meterski stot po 4 K. — Ako se je naroči večjo množino tudi ceneje.

Lepo posestvo

na slovensko-nemški meji ob okrajni cesti, ki obsega 38 oralov, med temi 18 oralov najlepšega gozda, se prodaja po nizki ceni. — Pojasnila daje **dr. Radoslav Pipuš**, odvetnik v Mariboru.

! Čevlji !

Priporočam svojo zalogo vsakovrstnega obuvala za moške, ženske in otroke; tudi turistovske čevlje po goiserskem načinu; domače in tovarniško delo po vsakovrstni ceni. — Vse se dobi in kupi pri

Ivan Berna

Gosposka ulica šte. 6 v Celju.

Slovenski trgovci naročajte
Slovenske gospodinje kupujte

pralno milo

Ivana Pfeiferja iz Spodnje Hudinje pri Celju.

Izvrstno blago. Nizka cena.

Loterijske številke.

Trs., 10. oktobra 1908: 62, 19, 77, 59, 51.
Linc, " " " 28, 32, 64, 10, 76.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, Gledališka ulica št. 9

izdeluje vse različne vrste
obutal v modernih fazonah
in po solidnih cenah.

5

52-41

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega, puljenega 2 K, bolj-
šega 2 K 40 h; polbelega 2 K
80 h; belega 4 K; belega, puha-
stega 5 K 10 h; 1 kg velefinega,
snežnobelega, puljenega 6 K 40 h;
8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K;
belega, finega 10 K; najfinejši
prsi puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nan-
kinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglav-
nikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim,
sivim, jako stanovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K;
napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K,
14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje
po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti
nazaj ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar.

S. Benisch, Deschenitz, št. 772, Šumava, Češko.

Cenovnik zastonj in franko. 183 15-6

Dr. Ed. Volčič v Novem mestu (Kranjsko)

je uredil ter dobivajo se pri njem in pri vseh knjigo-
tržcih naslednje pravne knjige:

1. **Civilnopravni zakoni** (IV. zvezek Pravnikove
zbirke) z obširnim slovenskim in hrvatskim stvarnim
kazalom, obsegajoči XII. in 909 strani. 1906. V
platno vezana knjiga. K 8-—
2. **Odvetniška tarifa**: določila o rabi hrvatskega in
slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine
s stvarnim kazalom (20 tabel). 1906. Broširano K 1:80
3. **Zakoni o javnih knjigah**, zemljiških itd. (V. zv.
Pravnikove zbirke z vsemi predpisi, ki so z njimi
v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvatskem in slo-
venskem jeziku, z vzorci knjižnih prošelj in vpisov.
1908. Knjiga v 2 delih, skup 618 strani Mehko
vezana knjiga K 5:60
Popolno v platno vezana K 6-—
Ponatisi iz knjige, navedene pod točko 3.:
4. **Vzglede predlogov, sklepov in vpisov** za
zemljiško knjigo; dotična kolkovina in vpisnina.
Broširan K 1-—
5. **Kolkovina in vpisnina** pri zemljiški knjigi.
Stenska tabela na močnem papirju K —60

Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja
društvo „Pravnik“.

Zvezek I. **Zakon o dovoljevanju poti za silo**, s
pojasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano K —40
Zvezek II. in III. **Predpisi o železniških in rud-
niških knjigah**. 1908. Cena mehko vezani knji-
žici K —80
Zvezek IV. in V. **Pristojbinske olajšave ob kon-
verziji terjatev**. 1908. Knjiga potrebna posebno
posojilnicam in denarnim zavodom sploh. Mehko
vezana knjižica K —80
Zvezek VI.—X. **Predpisi o razdelbi in ureditvi
ter o zlozbi zemljišč**. 1907. Mehko vezano K 2-—

Ako ni dogovorjeno drugače, pošilja urednik knjige s
pošto proti poštenu povzetju, tako, da se k navedenim
cenam priračunijo le resnični in poštni izdatki; pri na-
ročilih do 2 K je najceneje, ako se pošlje naprej kupnina
in 10 vin. poštine v gotovini ali poštinih znamkah.

POSLANO

Ni res, da so meni Nemci trgovino tako zbili, da
ne morem prodajati, res je pa, da so mi popol-
noma pobili 3 table z napisi in okna na stanovanju,
kar pa prometa popolnoma nič ne ovira. Ker so
moji napisi sedaj slabo čitljivi, prosim da se na-
tanko pazi na trgovino z razbitimi tablami na voglu
Graške in Rotovške ulice, ker to je prava slo-
venska trgovina, kjer se vse blago prav solidno
in pošteno prodaja. Vzorce pošljem proti vrnitvi
na vse strani franko in zastonj.

R. STERMECKI V CELJU

Trgovska hiša z manufakturnim blagom
na debelo in drobno.

Naročajte plačilne listke dr. sv. Cirila in Metoda!

Ako potrebujete

slamorenice,
kotle za žganje,
grozdne mline
in stiskalnice,
gnojnične sesalke,

peči vseh vrst tudi za šole predpisane in take
za kurjavo z žaganjem, štedilnike, pralne
stroje, nagrobne križe in drugo v že-
lezninarsko stroko spadajoče blago,
kakor tudi nepremočljive vozne
in komatne plahte
ter zajamčena
umetna gnojila,
kupujte le pri do-
" mači tvrdki "

„MERKUR“, P. Majdič Celje,

ki daje pojasnila in pošilja cenike in navodila z obratno pošto zastonj

C. kr. poštne hranilnice
račun 54.366; telefon št. 48.
Pisarna se nahaja v Celju,
Rotovške ul. št. 12, I. nadstr.

„LASTNI DOM“

registr. kreditna in stavbena zgrupa z omejeno zavezo
≡ V GABERJU PRI CELJU. ≡

Uradni dan je vsako sredo
in soboto od 8. do 12. ure
dopoldne. Pojasnila se dobe
vsak dan pri udih načelstva
in pri združnem tajniku
J. Bovha v Celju.

Ta zadruga izvršuje poleg stavbenih tudi druga kreditna opravila, kakor vsaka **hranilnica** in **posojilnica**.
Sprejema hranilne vloge od vsakogar, naj je član zadruge ali ne, na tekoči račun ali na vložne knjižice, daje posojila,
prevzema terjatve, pomaga kupovati hiše, zemljišča itd. — **Hranilne vloge obrestuje**

po 5%

od dneva vložitve do dneva vzdiga ter plačuje rentni davek za vlagatelja sama.

Pri zadruzi „Lastni dom“ se dobe hišni nabiralniki. Kdor želi tak hišni nabiralnik, vložiti mora temeljno hranilno
vlogo vsaj 5 K, na kar se mu izroči hišni nabiralnik brezplačno za uporabo.

Zadruga „Lastni dom“ ima v Gaberju tik Celja na razpolago 28 lepih stavbenih prostorov, ki merijo skupaj
2 ha 22 a 4 m²; na teh stavi biše združnikom, ki se za to oglasijo in vplačajo v gotovini vsaj 10% vrednosti zem-
ljišča in projektirane stavbe.

185 17-6